

Pravilnik o radu i instrumentalnoj opremi meteoroloških stanica i drugih službi meteorološke pomoći vazduhoplovstvu na aerodromima otvorenim za javni vazdušni saobraćaj

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu SFRJ", br. 45/67.

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se instrumentalna oprema, delokrug i način rada meteoroloških stanica i drugih službi meteorološke pomoći vazduhoplovstvu na aerodromima otvorenim za javni vazdušni saobraćaj (u daljem tekstu: meteorološki centar).

Član 2.

Zadatak meteorološkog centra je da na aerodromima otvorenim za javni vazdušni saobraćaj (vazduhoplovna pristaništa), u vazdušnom prostoru Jugoslavije i na međunarodnim linijama leta domaćih vazduhoplova prikuplja i obrađuje meteorološke informacije i snabdeva civilno vazduhoplovstvo tim informacijama.

Član 3.

Meteorološki centar se organizuje na svakom vazduhoplovnom pristaništu, a njegov obim poslova zavisi od frekventnosti vazdušnog saobraćaja na vazduhoplovnom pristaništu i potrebe objedinjavanja meteoroloških informacija za određen broj vazduhoplovnih pristaništa. Meteorološki centar može biti glavni, pomoćni i dopunski.

Član 4.

Meteorološki centar mora biti snabdeven instrumentalnom i drugom opremom, koja obezbeđuje da se prikupljanje i obrađivanje meteoroloških podataka, kao i njihovo dostavljanje korisnicima, vrši na savremen način.

Član 5.

Meteorološka stanica u sastavu meteorološkog centra dužna je da, pored osmatranja i merenja za potrebe civilne vazdušne plovidbe, vrši na zahtev hidrometeorološkog zavoda i druga meteorološka osmatranja i merenja, pod uslovom da ta osmatranja i merenja ne ometaju izvršenje programa meteorološke pomoći vazduhoplovstvu.

Meteorološka stanica mora se postaviti i održavati tako da obezbeđuje stalno i nesmetano prikupljanje meteoroloških podataka.

II. DELOKRUG I NAČIN RADA METEOROLOŠKOG CENTRA

A. Delokrug

1. Glavni meteorološki centar

Član 6.

Meteorološka stanica u sastavu glavnog meteorološkog centra vrši: redovna osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava na svakih pola sata, specijalna osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava prema uputstvu za odnosno vazduhoplovno pristanište i povremena osmatranja i merenja vidljivosti duž piste.

U pogledu izdavanja prognoza i informacija, glavni meteorološki centar:

1) prikuplja i unosi u karte podatke dobivene prizemnim i visinskim osmatranjem i trodimenzionom analizom određuje vremenska zbivanja koja utiču na operacije leta, pri čemu se podaci dobiveni prizemnim osmatranjem ucrtavaju na određene karte svakih tri odnosno

šest časova, a podaci dobiveni visinskim osmatranjem - svakih 12 časova na karte 850, 700, 500, 300 i 200 milibarskih površina;

2) izrađuje analize i prognostičke karte značajnog vremena u određenom času, karte 700, 500, 300 i 200 milibarskih površina, visine tropopauze i najjačeg vetra, karte vertikalnog gradijenta brzine vetra, kao i ostale pomoćne i dopunske karte koje služe za bolje i preciznije davanje prognoza;

3) snabdeva pomoćne i dopunske meteorološke centre prognozama za let (QFA) i prognozama za vazduhoplovna pristaništa (QFZ);

4) sastavlja prognoze za vazduhoplovna pristaništa;

5) sastavlja redovne izveštaje o stanju vremena na svom vazduhoplovnom pristaništu (AERO) i prognozu tendencije razvoja vremena za sledeći sat ili dva (TREND);

6) sastavlja izveštaje o opasnim vremenskim pojavama (SIGMET), koji se uključuju u međunarodnu razmenu i stavljaju na raspolaganje službama vazdušnog saobraćaja;

7) održava meteorološko bdenje na vazduhoplovnim pristaništima i vazdušnom prostoru u svojoj oblasti;

8) priprema meteorološke informacije centru za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe prilikom traganja za nestalim vazduhoplovom;

9) upoznaje oblasni centar za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe sa meteorološkim elementima i pojavama koji su neophodni za vođenje vazduhoplova;

10) upoznaje aerodromski centar za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe sa meteorološkim informacijama potrebnim za odnosno vazduhoplovno pristanište;

11) usmeno upoznaje posadu vazduhoplova pred poletanje sa dosadašnjim i očekivanim razvojem vremenske situacije i predaje posadi pismenu meteorološku dokumentaciju za let.

2. Pomoćni meteorološki centar

Član 7.

Meteorološka stanica u sastavu pomoćnog meteorološkog centra vrši: redovna osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava svakog časa u toku radnog vremena, specijalna osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava prema uputstvu za odnosno vazduhoplovno pristanište i povremena osmatranja i merenja vidljivosti duž piste.

U pogledu izdavanja prognoza i informacija, pomoćni meteorološki centar:

1) prikuplja i unosi u karte podatke dobivene prizemnim i visinskim osmatranjem, vrši analizu i izdaje prognoze meteoroloških elemenata i pojava koji su od značaja za vazdušnu plovidbu;

2) izrađuje analize i prognostičke karte značajnog vremena u određenom času, karte 700, 500, 300 i 200 milibarskih površina, visine tropopauze i najjačeg vetra, karte vertikalnog gradijenta brzine vetra, kao i ostale pomoćne i dopunske karte koje služe za bolje i preciznije davanje prognoza;

3) snabdeva dopunske meteorološke centre prognozama za let (QFA) i prognozama za vazduhoplovna pristaništa (QFZ);

4) sastavlja prognoze za vazduhoplovna pristaništa;

5) sastavlja redovne izveštaje o stanju vremena na svom vazduhoplovnom pristaništu (AERO) i prognozu tendencije razvoja vremena za sledeći sat ili dva (TREND);

6) održava meteorološko bdenje za svoje vazduhoplovno pristanište;

7) priprema meteorološke informacije centru za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe prilikom traganja za nestalim vazduhoplovom;

8) upoznaje aerodromski centar za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe sa meteorološkim informacijama sa područja odnosno vazduhoplovnog pristaništa;

9) usmeno upoznaje posadu vazduhoplova pred poletanje sa dosadašnjim i očekivanim razvojem vremenske situacije i prodaje posadi pismenu meteorološku dokumentaciju za let.

3. Dopunski meteorološki centar

Član 8.

Dopunski meteorološki centar, koji se sastoji samo od meteorološke stanice:

1) vrši redovna a po potrebi i specijalna osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava, kao i povremena osmatranja i merenja na zahtev korisnika;

2) predaje posadi vazduhoplova pismenu meteorološku dokumentaciju za let koji je dobio od glavnog odnosno pomoćnog meteorološkog centra;

3) upoznaje vazduhoplovno osoblje na vazduhoplovnom pristaništu sa meteorološkim informacijama.

B. Način rada

Član 9.

Meteorološki centar koji je prema svom programu rada dužan da daje prognoze obavezan je da, kad utvrdi da se izdata prognoza ne ostvaruje, izvrši izmenu te prognoze i izmenjenu prognozu dostavi svim korisnicima. Izdavanjem izmenjene prognoze prestaje važenje prvobitno izdate prognoze.

Član 10.

Meteorološki centar je dužan da korisnicima meteoroloških informacija u vazduhoplovstvu stavi na uvid sve meteorološke informacije.

Član 11.

Meteorološki podaci i pismena meteorološka dokumentacija za let, koji se daju korisnicima meteoroloških informacija u vazduhoplovstvu, moraju se čuvati 30 dana posle njihovog korišćenja i ne smeju se menjati.

Član 12.

Rezultati osmatranja i merenja meteoroloških elemenata i pojava u svakom meteorološkom centru unose se u propisane evidencije i izveštaje (dnevnik osmatranja, mesečni izveštaj i dr.).

Član 13.

Radno vreme glavnog meteorološkog centra je 24 časa neprekidno.

Radno vreme pomoćnog i dopunskog meteorološkog centra je prilagođeno potrebama vazdušnog saobraćaja na odnosnom vazduhoplovnom pristaništu.

III. INSTRUMENTALNA I DRUGA OPREMA

Član 14.

Meteorološka stanica u sastavu glavnog ili pomoćnog meteorološkog centra na vazduhoplovnom pristaništu mora da ima minimalnu meteorološku opremu, i to:

a) za merenje temperature i vlažnosti vazduha:

1) daljinski psihrometar sa električnim otpornim termometrima tačnosti: za temperaturu vazduha $\pm 0,1$ °S i relativnu vlažnost vazduha 2% iznad 0 °S, 5% između 0 i - 10 °S i 10% ispod - 10 °S, odnosno aspiracioni psihrometar sa živinim termometrima tačnosti: za temperaturu vazduha $\pm 0,1$ °S i vlažnost vazduha 2% iznad 0 °S, 5% između 0 i -10 °S i 10% ispod -10 °S;

2) dve garniture ekstremnih termometara tačnosti $\pm 0,2$ °S;

3) bimetalni termograf, tačnosti ± 1 °S;

4) higrograf, tačnosti $\pm 5\%$ iznad 0 °S i $\pm 10\%$ ispod 0 °S;

5) dva meteorološka zaklona za smeštaj termometara;

b) za merenje vazdušnog pritiska:

1) stanični živin barometar sa redukovanom skalom ili odgovarajući aneroid-barometar iste tačnosti (u mmHg ili mb) obima merenja od 600-800 mmHg (800-1070 mb), tačnosti $\pm 0,1$ mmHg ($\pm 0,1$ mb);

2) aneroid-barograf većeg modela obima registracije 80 mmHg (Ca 110 mb), tačnosti $\pm 0,7$ mmHg ($\pm 1,0$ mb);

v) za merenje pravca i brzine vetra:

1) univerzalni anemograf za beleženje srednje brzine vetra u obimu od 1-40 m/s, tačnosti $\pm (0,5+0,05)$ m/s u zavisnosti od brzine vetra; trenutne (maksimalne) brzine, obima merenja 1-40 m/s, tačnosti $\pm (0,5+0,05)$ m/s u zavisnosti od brzine vetra i $\pm (1,0+0,07)$ m/s za maksimalne brzine; pravca vetra obima merenja od 0-360°, tačnosti $\pm 10^\circ$; ili električni daljinski anemometar za pokazivanje pravca i brzine vetra, tačnosti: za pravac $\pm 10^\circ$ a za brzinu $\pm (0,5+0,05)$ m/s u zavisnosti od brzine vetra;

2) ručni anemometar za pređeni put, tačnosti $\pm (0,5+0,05)$ m/s u zavisnosti od brzine vetra;

g) za merenje visine osnovice oblaka:

telemetar unificiranog tipa, obima merenja od 0-400 ili od 0-1500 m zavisno od ekspozicije vazduhoplovnog pristaništa, tačnosti $\pm 5\%$ do visine od 400 m i $\pm 7\%$ do visine od 1500 m;

d) za merenje daljine vidljivosti:

registrator daljine vidljivosti, obima merenja od 50 m do 10 km, tačnosti 10%,

đ) za merenje količine i intenziteta padavina:

- 1) kišomer tipa Helman, površine 200 cm²;
- 2) pluviograf sa prinudnim slivom, površine 200 cm².

Član 15.

Meteorološka stanica u sastavu dopunskog meteorološkog centra na vazduhoplovnom pristaništu otvorenom za sezonski javni vazdušni saobraćaj mora da ima minimalnu meteorološku opremu, i to:

- a) za merenje temperature i vlažnosti vazduha:
 - 1) aspiracioni psihrometar tipa Asman;
 - 2) garnituru ekstremnih termometara tačnosti $\pm 0,2$ °S;
 - 3) higrometar sa kosom;
 - 4) meteorološki zaklon;

b) za merenje vazdušnog pritiska:

stanični živin barometar ili aneroid-barometar tačnosti $\pm 0,1$, obima merenja od 600-800 mmHg;

v) za merenje pravca i brzine vetra:

- 1) električni daljinski anemometar za pokazivanje pravca i brzine vetra, tačnosti za pravac $\pm 10^\circ$ a za brzinu $\pm (0,5+0,05)$ m/s u zavisnosti od brzine vetra;
- 2) ručni anemometar za pokazivanje pređenog puta vetra;

g) za merenje padavina:

kišometar tipa Helman, površine 200 cm².

IV. METEOROLOŠKA DOKUMENTACIJA

Član 16.

Meteorološka dokumentacija za let koja se predaje posadi vazduhoplova sadrži: obaveštenja o meteorološkim uslovima za određene termine duž linije leta ili za određene oblasti preko kojih linija leta prelazi, kao i za vazduhoplovno pristanište opredeljenja i vazduhoplovno pristanište na koje bi moglo doći do eventualnog sletanja.

Član 17.

Obaveštenja o meteorološkim uslovima za određeno vreme ili određene oblasti duž linije leta sadrže podatke o:

- 1) opštoj meteorološkoj situaciji;
- 2) položaju i prognozi kretanja centra vazdušnog pritiska;
- 3) položaju i prognozi kretanja frontova i zone konvergencije;
- 4) značajnom vremenu;
- 5) oblačnosti (količini, tipu i visini baze i vrhova);
- 6) visinskom vetru;
- 7) temperaturi vazduha na visini;
- 8) tropopauzi;
- 9) prizemnom vetru.

Član 18.

Obaveštenja o meteorološkim uslovima od vazduhoplovnog pristaništa sa koga vazduhoplov poleće do prvog vazduhoplovnog pristaništa na koji vazduhoplov sleće sadrže prognoze za vazduhoplovno pristanište sa koga vazduhoplov poleće i vazduhoplovno pristanište na koje vazduhoplov sleće, kao i za pojedina vazduhoplovna pristaništa na koje bi vazduhoplov mogao eventualno da sleti, izabrana prema sporazumu između meteorološkog centra i korisnika meteoroloških obaveštenja.

Član 19.

Meteorološka obaveštenja, namenjena oblasnom centru za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe, sadrže;

- 1) izveštaje o redovnim i specijalnim osmatranjima i merenjima meteoroloških elemenata i pojava sa određenih vazduhoplovnih pristaništa;
- 2) prognoze i izmene prognoza koje se odnose na odnosnu oblast centra za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe i na susedne oblasti kontrole vazdušne plovidbe;
- 3) poslednje vrednosti vazdušnog pritiska;
- 4) upozorenje SIGMET;
- 5) raspoložive specijalne izveštaje iz vazduha;
- 6) sve druge meteorološke podatke koje traži oblasni centar za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe, potrebne za vođenje vazduhoplova u odnosnoj oblasti.

Član 20.

Meteorološka obaveštenja namenjena aerodromskom centru za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe sadrže:

- 1) izveštaje o redovnim i specijalnim osmatranjima i merenjima meteoroloških elemenata i pojava;
- 2) prognoze i izmene prognoza za odnosno vazduhoplovno pristanište;
- 3) prognoze za poletanje i sletanje vazduhoplova na odnosno vazduhoplovno pristanište;
- 4) upozorenje SIGMET;
- 5) poslednje vrednosti vazdušnog pritiska.

Član 21.

Meteorološka obaveštenja namenjena službi za vođenje vazduhoplova i kontrolu vazdušne plovidbe prilikom traganja za nestalim vazduhoplovom sadrže vremenske uslove koji su postojali na poslednjem poznatom položaju nestalog vazduhoplova sa podacima o:

- 1) pojavama opasnim za let (zagađivanje, turbulencija itd.);
- 2) opisu oblačnih sistema;
- 3) prizemnoj vidljivosti i o uzrocima smanjenja vidljivosti, ako ih je bilo;
- 4) vetru (prizemnom i visinskom);
- 5) padavinama;
- 6) stanju mora (pravcu, visini i brzini talasa);

- 7) stanju tla (snežnom pokrivaču i dr.);
- 8) prognozama za let i o svim izmenama tih prognoza datim nestalom vazduhoplovu;
- 9) sadašnjem i prognoziranom vremenu u oblasti traganja za nestalim vazduhoplovom i o prognozi meteoroloških uslova na liniji leta u odlasku i povratku od baze od koje se upravlja traganjem do mesta traganja.

Član 22.

Meteorološki centri dužni su da kopije meteoroloških dokumentacija koje dostavljaju korisnicima čuvaju najmanje 90 dana od dana njihovog dostavljanja.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 23.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".